

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **Z. L. a jejích nezletilých dětí N. A. a N. M.** jménem nezletilých dětí podal žalobu zákonný zástupce N. N., zastoupení Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem AK se sídlem v Praze 2, Ječná 7/548, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM**, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 10. 2014, čj. OAM-103/ZA-ZA06-ZA04-2012, OAM-122/ZA-ZA13-ZA04-2013 a OAM-220/ZA-K01-ZA04-2013, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2014, čj. OAM-103/ZA-ZA06-ZA04-2012, OAM-122/ZA-ZA13-ZA04-2013 a OAM-220/ZA-K01-ZA04-2013, s e z r u š u j í a věc s e v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům k rukám právního zástupce náhradu nákladů řízení ve výši 28.140,- Kč, a to do 30-ti dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 14. 1. 2016 spojil se souhlasem účastníků řízení ke společnému projednání žaloby žalobkyně a jejích nezletilých dětí, které směřovaly proti rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 10. 2014, kterými bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni a jejím nezletilým synům, a to dle §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Ve věci

soud rozhodoval se souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání, tedy v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s. **V rozhodnutí ze dne 26. 1. 2016 krajský soud** konstatoval, že o žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně již dříve rozhodoval Krajský soud v Ostravě i Nejvyšší správní soud, kdy žalobkyně uváděla obavy o své bezpečí kvůli svému náboženskému přesvědčení, členství v organizaci Hizb ut-Tahrir, které však žalovaný nepokládal za azylově relevantní pronásledování a žalobkyně se svojí žádostí nebyla úspěšná. Žalobkyně pak uváděla, že v současném řízení je situace již jiná, novou žádost o udělení mezinárodní ochrany odůvodňuje strachem a obavami o osud svých dětí, je přesvědčena, že by jí mohly být po návratu, právě s ohledem na její dřívější přesvědčení, odebrány z rodičovské péče a že je nebude moci spolu s jejich otcem v klidu vychovávat. Poukazovala přitom na legislativu Ruské federace, která byla v oblasti práv dítěte nově přijata, tato umožňuje odebrání dětí z rodičovské péče a může jí být zneužíváno právě v případech, kdy státní moc chce touto formou tlačit na vyslýchané osoby. Rodiče nezletilých vyznávají islám, jsou přívrženci cit. organizace. Žalovaný ve svém rozhodnutí ze dne 31. 10. 2014 situaci, naznačenou žalobkyní vyhodnotil tak, že státní orgány země původu nemají na žalobkyni větší zájem, proto hrozba jí uváděných následků není důvodná. Na základě shromážděných podkladů pak hodnotil, že žalobkyní uváděná hrozba není běžným jevem v tamní společnosti, nýbrž se jedná o ojedinělé případy, žalobkyně uváděla příklad z r. 2004. Krajský soud ve svém rozsudku dospěl k obdobnému závěru a žalobu žalobců zamítl jako nedůvodnou.

O kasační stížnosti žalobců rozhodl rozsudkem Nejvyšší správní soud pod sp. zn. 9 Azs 38/2016 dne 19. května 2016, rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 1. 2016, čj. 29 Az 46/2014 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve svém rozhodnutí NSS uvedl, že v projednávané věci shledal přesah vlastních zájmů stěžovatelů při posuzování přijatelnosti kasační stížnosti, byť z jiných, než žalobci uváděných důvodů. K jejich tvrzení o dosud nedostatečném posouzení možného zásahu do jejich soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy v souvislosti s § 14a zákona o azylu odkázal NSS na podrobné řešení této otázky v dosavadní judikatuře. V dalším však shledal důvodnost kasační stížnosti vzhledem k tvrzení o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soudu. V problému hrozby odebrání dětí NSS dospěl k závěru, že tento byl vypořádán dostatečně, nebyly však vyčerpávajícím způsobem vypořádány související argumenty. NSS připomněl podklady žalovaného, které měl k dispozici, jako podstatné hodnotil sdělení zastupitelského úřadu v Moskvě, které zprostředkovalo MZV (Informace MZV čj. 94664/2014-LPTP z 21. 3. 2014, k čj. MV-20740-1/OAM-2014; Rusko – Postihy osob spjatých s radikálními islamistickými organizacemi), kdy zastupitelský úřad sdělil, že na základě informací od osob pohybujících se v prostředí lidskoprávních organizací v Ruské federaci není možné potvrdit ani vyvrátit, zda jsou ze strany ruských orgánů ve vztahu k dětem nějak postihovány osoby považované za členy, stoupence či sympatizanty radikálních islámských organizací, jako např. Hizb ut-Tahrir. Nedisponuje „informacemi o případech odebrání dětí osobám s vazbami na hnutí a organizace, jejichž ideologie není v souladu s obecně propagovanými hodnotami v Ruské federaci. Na druhou stranu s ohledem na zřejmé důkazy příležitostného nestandardního výkladu práva v Ruské federaci nelze vyloučit, že k takovým činům může v ojedinělých případech docházet“. Soud dále uvádí, že k této otázce se vyjadřoval i Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, který ji prošetřoval z dostupných zdrojů, judikatury ESLP a prostřednictvím komunikace s kanceláří

v Ruské federaci a k věci uvedl, že o „samotné praxi odebrání dětí či těchto hrozbách většina dostupných dokumentů mlčí. Podle výpovědi ruské kanceláře UNHCR jsou tyto skutečnosti v oficiální komunikaci často zamlčovány kvůli obavám z možné protireakce úřadů. Na případy psychického nátlaku na členy (i domnělé) Hizb ut-Tahrir, včetně hrozeb odebrání dětí, nicméně několikrát v praxi narazili. Podle poskytnutých informací ruských kolegů je psychický nátlak na osoby vyslychané z důvodu jejich členství či podpory Hizb ut-Tahrir i jiných podobných organizací údajně častou formou vydírání za účelem lepší „spolupráce“ při vyšetřování. **Pravděpodobnost, že se hrozba odebrání dětí jako forma psychického nátlaku vůči vyslychaným osobám s dětmi skutečně používá, je tedy poměrně značná**“. Následuje zmínka o dvou konkrétních případech, mj. Yusupa Kasymakhunova. Nejvyšší správní soud tedy k této problematice zdůrazňuje, že v minulosti byly zjištěny konkrétní případy vyhrožování či faktického odebrání dětí, většina informací o zemi původu o této hrozbě mlčí, informace UNHCR však výslovně vysvětluje, proč toto mlčení existuje a na základě vlastních poznatků uzavírá, že hrozba takového postupu je poměrně značná. Za této situace pak soud uzavírá, že závěr žalovaného i krajského soudu, že hrozba odebrání dětí nedosahuje stupně přiměřené pravděpodobnosti, jelikož se jedná o pouhé ojedinělé excesy, nemá oporu ve spise, ani žalovaný, ani krajský soud přitom nerozlišily hrozbu vydírání a faktického odebrání dětí. Stěžovatelka přitom uvedla skutečnosti, které by mohly být azylově relevantní, a bylo na žalovaném, aby zjistil náležité reálie o zemi původu, pokud měl pochybnosti o informaci UNHCR, resp. pokud ji nepovažoval za dostatečně odůvodněnou, měl ve věci vyvinout další aktivitu, nemohl však bez dalšího uzavřít, že hrozba odebrání dětí není přiměřeně pravděpodobná, takový závěr shromážděným informacím neodpovídá. Námitky stěžovatelů v tomto směru proto shledal NSS jako důvodné. Nejvyšší správní soud pak v další úvaze hodnotí jako problematické automatické převzetí závěru z minulého řízení o tom, že žalobkyně není objektem zájmu ruských orgánů. V dřívějším řízení vycházel žalovaný z toho, že byla vyslychána z důvodu činnosti své tehdejší spolubydlící pro stranu Hizb ut-Tahrir, když společně roznášely letáky, byl prohledán jejich byt a byly zabaveny některé věci. Spolubydlící byla později zadržena a stěžovatelka v této souvislosti několik hodin vyslychána ruskými orgány. Tento postup sám o sobě pronásledování nepředstavoval, žalovaný pak uzavřel, že jí pronásledování nehrozí ani v budoucnu. V projednávané věci se však jednalo o hrozbu odebrání dětí, která však evidentně pod pojem pronásledování spadá a Nejvyšší správní soud opětovně připomíná v této souvislosti, že nebylo rozlišováno žalovaným mezi vydíráním a odebráním dětí jako takovým. Z uvedených podkladů shora však plyne, že ruské orgány využívají tuto hrozbu jako formu psychického nátlaku při výsleších osob v souvislosti s jejich domnělou či skutečnou činností pro stranu Hizb ut-Tahrir, je proto nutné nově tvrzené okolnosti komplexně z tohoto pohledu posoudit.

V otázce možné realizace rodinného života v zemích původu rodičů dětí, kteří namítají, že toto není možné nejen v Rusku, jako zemi původu žalobkyně, kde jsou občané Kyrgyzstánu diskriminováni, ale ani v Kyrgyzstánu, jako zemi původu otce, kde jsou naopak diskriminováni Rusové, shledal Nejvyšší správní soud nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, ale i krajského soudu. V obou rozhodnutích se otázka zásahu do rodinného života žalobců řeší, ale pouze ve vztahu k potenciálnímu zásahu na území ČR, nikoliv v zemi původu. Ze své judikatury, ale i z judikatury ESLP však NSS připomíná k ust. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, že zásah do rodinného života může za určitých okolností

představovat porušení mezinárodních závazků ČR a je potřebné vyřešit, zda by k zásahu došlo ve vyhošťovací nebo cílové zemi. Je tedy potřebné vzít v úvahu i případné exteritoriální účinky čl. 8 Úmluvy, tedy otázku, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, resp. soukromý život na jeho území, případně, zda je mu za tímto účelem povinen také udělit doplňkovou ochranu. Žalobci tento problém jasně namítali. NSS považuje za nutné, aby se žalovaný tímto problémem uceleně zabýval, za tímto účelem nejprve shromáždil relevantní podklady, s nimiž bude tvrzení žalobců konfrontovat a své úvahy poté v dalším rozhodnutí vyloží a závěry přezkoumatelně odůvodní. Jako lichou pak naopak shledal NSS námitku žalobců v tom směru, že není správný závěr žalovaného i krajského soudu o tom, že není azylově relevantním důvodem to, že se otec dětí nebude moci v případě vycestování stýkat se svými dalšími dětmi. Ani žalovaný, ani krajský soud totiž nedovodily z uvedené skutečnosti závěr, který namítali žalobci. Nejvyšší správní soud konečně vytkl krajskému soudu, že nevypořádal všechny námitky žalobců, tedy, že se dostatečně nezabýval otázkou aktuálnosti podkladů vzhledem k tvrzenému prudkému zhoršení lidskoprávní situace v Rusku, dále, že se žalovaný měl zabývat praxí při vyřizování dokladů, občanstvím dětí v rozhodnutí ve věci žalobkyně, i vyřízení rozkladu ve věci podjatosti, konečně i tím, že ve věci dětí nemělo být rozhodováno dříve, než ve věci jejich otce.

Krajský soud o žalobě žalobců po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně o jejich kasační stížnosti rozhodoval dle § 51 s.ř.s. bez nařízení jednání, a to s opětovným souhlasem obou účastníků řízení.

Jak krajský soud výše popsal jednotlivé pasáže rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci, považuje za patrné, že soud předpokládal jako potřebné řešení věci skutečnost, že žalovaný se bude opětovně žádostí žalobkyně a jejích nezletilých dětí zabývat v novém řízení před správním orgánem, neboť NSS připomíná nutnost shromáždění dalších podkladů k dořešení problému azylové relevance hrozby odebrání dětí. V tomto směru naznačuje určité řešení, ať již se jedná o případný doplňující dotaz na UNHCR, či obstarání dalších podkladů. Krajský soud pak uvádí, že v novém řízení je nutné odstranit oprávněnost námitky v tom směru, že ať již žalovaný učiní v uváděné problematice jakýkoliv závěr, je potřebné, aby správní spis byl s tímto v souladu, tedy, aby argumentace adekvátně navazovala na podklady, které budou shromážděny a budou součástí dokumentace. V dalším zcela pochopitelně krajský soud předpokládá, že žalovaný si za účelem posuzování celé problematiky, zejména pak v uváděných souvislostech k § 12 písm. b) zákona o azylu, ale i k problému doplňkové ochrany opatří aktuální podklady a informace. Zejména pak k dořešení otázky možnosti či nemožnosti vedení rodinného a uspokojivého soukromého života v obou zemích rodičů nezletilých dětí v případě návratu do zemí původu, a to v souladu s Nejvyšším správním soudem připomenutými účinky čl. 8 Úmluvy a judikaturou ESLP. Z uvedeného pak plyne, že krajský soud předpokládá, že se aktuální podklady budou vztahovat i k námitce zhoršené lidskoprávní situace v Rusku a tato bude v daných souvislostech vyčerpávajícím způsobem vypořádána. Správní orgán by měl ve svém rozhodnutí reagovat i na námitky žalobců ohledně praxe při vyřizování dokladů a vypořádat problém občanství nezletilých v souvislosti s věcí žalobkyně. Pokud pak žalovaný eviduje jakoukoliv nedořešenou žádost otce dětí v souvislosti s udělením mezinárodní ochrany, považuje krajský soud za potřebné a vhodné její dořešení

souběžně s rozhodováním ve věcech nezletilých dětí. Shodně se závěry Nejvyššího správního soudu v Brně tedy spatřil krajský soud po novém přezkoumání věci v uvedených rozhodnutích žalovaného a jím předcházejícím správním řízením určitá pochybení, která vyplývají z výše uvedených skutečností, z uvedeného důvodu proto dospěl k řešení, které upravuje ust. § 78 odst. 1 a odst. 4 s.ř.s. a napadená rozhodnutí ve věci zrušil a věci vrací k dalšímu řízení. V dalším průběhu řízení vezme žalovaný v úvahu právní závěry Nejvyššího správního soudu i soudu krajského a úplným a přezkoumatelným způsobem vypořádá naznačené otázky shora.

S ohledem na znění ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., které upravuje možné přiznání náhrady nákladů řízení ve věci úspěšnému účastníkovi pak krajský soud přiznal žalobcům náhradu nákladů jejich právního zastoupení, které považoval za důvodně vynaložené. Jedná se o náklady zastoupení žalobců před krajským i Nejvyšším správním soudem. Zástupce žalobců připomněl, že před spojením věcí se jednalo o šest úkonů právní služby, spočívajících v trojím převzetí věci a podání třech žalob, tedy 6 x 3.100,- Kč a 6 x 300,- Kč režijní paušál, celkem tedy o částku 20.400,- Kč. Po spojení věci došlo k podání kasační stížnosti, tedy s ohledem na ust. § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, jde o částku 7.740,- Kč (9.300 – 20 % + 300). Celkem tedy činí náhrada nákladů právního zastoupení žalobců částku 28.140,- Kč, tuto je žalovaný povinen zaplatit k rukám zástupce žalobců do 30ti dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 27. únor 2017

JUDr. Jana Kábrtová v.r.
samosoudkyně